

718003
21 augustus 2019

**RUIMTELIJKE
ONDERBOUWING
WATERBERGING EN
ZONNEPARK PUNTHORST**

Waterschap Drents
Overijsselse Delta

Definitief v2

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Ruimtelijke Onderbouwing Waterberging en Zonnepark Punthorst
Soort document	Definitief v2
Datum	21 augustus 2019
Projectnummer	718003
Opdrachtgever	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Auteur	Jorieke Letteboer, Pondera Consult
Vrijgave	Marjolein Pigge, Pondera Consult

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ligging plangebied	2
1.3	Geldend bestemmingsplan	2
1.4	Procedurele context	3
1.5	Leeswijzer	4
2	Beleidskader	5
2.1	Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie	5
2.2	Provincie Overijssel	7
2.3	Waterschap Drents Overijsselse Delta	8
2.4	Gemeente Staphorst	9
2.5	Conclusie	10
3	Huidige situatie plangebied	11
4	Beschrijving van het plan	12
4.1	Locatiekeuze	12
4.2	Multifunctioneel ruimtegebruik	12
4.3	Beschrijving van het plan	12
4.4	Landschappelijke inpassing	14
4.5	Toelichting inrichtingsschets	21
5	Onderzoek	24
5.1	Bedrijven en milieuzonering	24
5.2	Natuur	24
5.3	Cultuurhistorie en archeologie	27
5.4	Waterhuishouding	28
5.5	Overig	30
6	Uitvoerbaarheid	34
6.1	Economische uitvoerbaarheid	34
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	34
7	Conclusie	36

Bijlagen

Bijlage 1 Tekening landschappelijke inpassing

Bijlage 2 Natuurtoets

Bijlage 3 Archeologisch onderzoek

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) heeft het voornemen om een waterberging en daarop een zonnepark te realiseren in het buitengebied van de gemeente Staphorst. WDO Delta streeft naar duurzame watersystemen voor onder andere de landbouw. Dit betekent dat water moet worden vastgehouden en afgevoerd op de momenten dat dit nodig is. Daarnaast wil het waterschap energieneutraal worden door duurzame energie op te wekken. Het waterschap is voornemens om beide doelen te samen te brengen door een waterbergingsgebied te combineren met een zonnepark.

De locatie van het waterbergingsgebied en tevens het zonnepark is weergegeven in Figuur 1.1.

Figuur 1.1 Ligging locatie (in rood)

Bron: Google Earth

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 4 hectare. Ten behoeve van de waterberging wordt het plangebied circa 40 centimeter verlaagd. Vervolgens wordt een veldopstelling van

zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur geplaatst. Het zonnepark wekt elektriciteit op uit zonne-energie door gebruik te maken van PV-panelen (Photo Voltaic panelen). Het zonnepark krijgt een opgesteld vermogen van circa 2 megawatt (MW). Daarmee levert het zonnepark een bijdrage aan de duurzaamheid doelstellingen van Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Voor de realisatie van de waterberging en het zonnepark is een omgevingsvergunning noodzakelijk. De waterberging en het zonnepark worden planologisch ingepast door middel van een afwijking als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De voorliggende rapportage dient als zogeheten 'goede ruimtelijke onderbouwing' in de omgevingsvergunning voor de afwijking van het geldende bestemmingsplan.

1.2 Ligging plangebied

Met het plangebied wordt bedoeld: de locatie waar waterberging wordt gerealiseerd in combinatie met zonnepanelen. Het plangebied ligt in het zuidoosten van de gemeente Staphorst in de provincie Overijssel. Het plangebied ligt ten noordoosten van Nieuwleusen nabij Punthorst. Aan de zuidzijde van het plangebied loopt het waterlichaam de Beentjesgraven.

1.3 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan "Buitengebied Staphorst" (vastgesteld 25-06-2013). Verder ligt er een ontwerp "Veegplan Buitengebied" (17-04-2019) ter inzage. In het vastgestelde bestemmingsplan geldt ter plaatse van de betreffende percelen de enkelbestemming 'Agrarisch' en de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 6' (zie Figuur 1.2). Verder geldt de gebiedsaanduiding 'Teeltgebied'.

De voor 'Agrarisch' bestemde gronden zijn hoofdzakelijk bestemd voor:

- agrarische cultuurgrond;
- een (niet-)grondgebonden agrarisch bedrijf;
- dagrecreatief medegebruik.

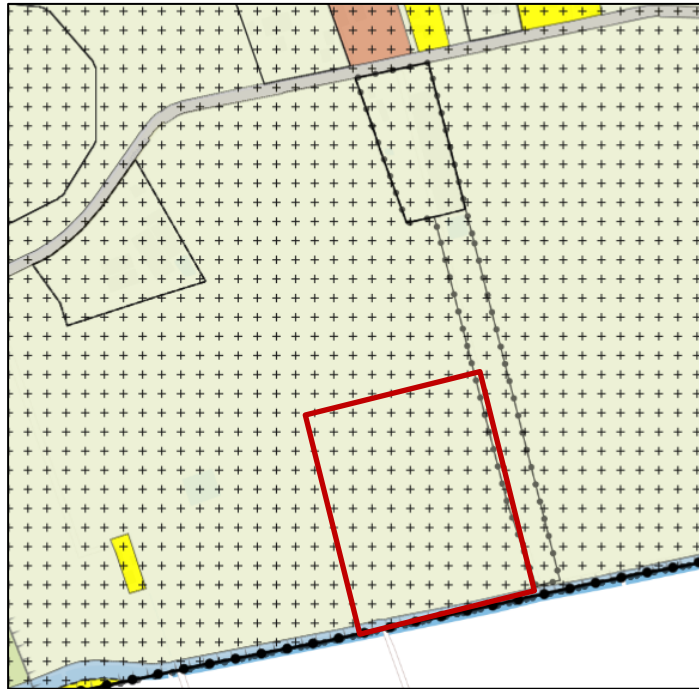
Tevens zijn water en waterhuishoudkundige voorzieningen, groenvoorzieningen en nutsvoorzieningen ten behoeve van de hoofdbestemming van betreffende gronden toegestaan.

De voor 'Waarde – Archeologie 6' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor het behoud van lage archeologische verwachtingswaarden. Op deze gronden mogen geen bouwwerken worden gebouwd, waarbij de bodem dieper dan 40 centimeter beneden het maaiveld wordt geroerd. Verder geldt dat het verboden is zonder of in afwijking van een vergunning van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:

- het ontgronden, afgraven, egaliseren, mengen, diepploegen en ontginnen van gronden waarbij de oppervlakte groter dan 1,5 hectare en dieper dan 40 centimeter betreft;
- het graven van watergangen;
- het graven van sleuven breder dan 50 centimeter en dieper dan 40 centimeter ten behoeve van het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en drainage en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

Een omgevingsvergunning kan worden verleend als op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat er geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn of dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad.

Figuur 1.2 Uitsnede geldend bestemmingsplan (met kader detailuitsnede in rood)

Bron: ruimtelijkeplannen.nl

Op basis van de hierboven benoemde functiebeschrijvingen en regels past de voorgenomen waterberging en het zonnepark niet binnen het geldende bestemmingsplan.

1.4 Procedurele context

In deze paragraaf wordt ingegaan op de procedurele context van het plan.

Planvorm afwijkingsbesluit

Omdat het planvoornemen niet past in het geldende bestemmingsplan is een planologische procedure benodigd om het plan mogelijk te maken. De initiatiefnemer is voornemens voor de waterberging en het zonnepark een omgevingsvergunningaanvraag in te dienen voor afwijking van het bestemmingsplan. Via deze procedure (ex artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo) is het mogelijk om af te wijken van het geldende planologisch regime. Voorwaarde voor verlening van de vergunning is dat de activiteit niet in strijd mag zijn met een 'goede ruimtelijke ordening'. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet in de onderbouwing van de vergunningaanvraag.

Relatie met de m.e.r.

In bijlage C en D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn.

Sinds de inwerking van de m.e.r.-richtlijn (mei 2017) geldt voor alle activiteiten die voorkomen op de D-lijst dat onder de drempelwaarde een vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden gedaan (voor plannen/besluiten in kolom 3 en 4). Hierover moet het bevoegd gezag een besluit nemen; dat besluit is nodig voor onder andere de aanvraag voor omgevingsvergunning. Een zonnepark staat als zodanig niet op de D-lijst in het Besluit m.e.r. waardoor er geen vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is. De ontgronding ten behoeve van de waterberging staat wel als zodanig op de D-lijst in het Besluit m.e.r. maar blijft onder de drempelwaarde van kolom 2. Een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient hiervoor te worden opgesteld.

Bevoegd gezag

Primair is de gemeenteraad bevoegd gezag voor het vaststellen van een bestemmingsplan en burgemeester en wethouders voor het afwijken van het bestemmingsplan (met een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad). Het plangebied van dit project ligt binnen de gemeente Staphorst. Deze gemeente is zodoende bevoegd gezag voor dit project.

1.5 Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft de inleiding tot het project. Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het geldende beleid op Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau. In hoofdstuk 3 wordt het de huidige situatie van het plangebied geschetst. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van het plan. In hoofdstuk 5 wordt vervolgens dieper ingegaan op de verschillende milieuonderzoeken. Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid uitgewerkt. Hoofdstuk 7 bevat ten slotte de conclusie.

2 BELEIDSKADER

Dit hoofdstuk beschrijft beleid en wet- en regelgeving specifiek op het gebied van duurzame (zonne-)energie en ruimtelijke ordening. Hierbij komen eveneens nut en noodzaak van zonne-energie aan de orde, waarbij de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente ten aanzien van duurzame energie worden toegelicht.

2.1 Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie

Klimaatakkoord

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken werkt Nederland aan een nationaal Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord, onder regie van het kabinet, maken bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken over de maatregelen waarmee de CO₂-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Eind 2018 is het ontwerp van het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het centrale doel is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% ten opzichte van 1990, hetgeen in lijn is met het kabinetsakkoord van het huidige kabinet Rutte III. Het vergroten van de opwek van hernieuwbare energie levert hier een belangrijke bijdrage aan. Waterschappen zien een relatie tussen de energieopgave van waterschappen en hun watertaken. Er wordt benadrukt dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk bij elkaar worden gebracht. Ten slotte is gesteld dat het belangrijk is om te zoeken naar functiecombinaties en aan te sluiten bij specifieke kwaliteiten van het gebied.

Energieakkoord voor duurzame groei

De energiesector in Nederland is verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse energievoorziening betekent een forse inspanning. Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. In 2013 hebben ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan het Energieakkoord voor duurzame groei (hierna: Energieakkoord, 2013)¹. Met het Energieakkoord komt een duurzame energievoorziening een stap dichterbij. In het Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam moet zijn opgewekt met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. Het doel van het akkoord is bovendien dat het nieuwe banen oplevert en een positief effect heeft op de energierekening van consumenten. In het akkoord zijn tien pijlers opgenomen die moeten leiden tot een duurzame energieopwekking. Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt één van deze pijlers. In de Kortetermijnraming voor 2020² uit gevoerd door het Planbureau voor de Leefomgeving wordt gesteld dat de doelstelling van 14% duurzame energie in 2020 met de huidige groeiverwachting

¹ "Energieakkoord voor duurzame groei", Sociaal-Economische Raad (SER), september 2013. Geraadpleegd van: <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

² "Kortetermijnraming voor Emissies en Energie in 2020". Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), januari 2019. Geraadpleegd van: https://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2019-kortetermijnraming-voor-emissies-en-energie-in-2020_3430.pdf

(van 6,6% in 2017 naar 12,2% in 2020) niet binnen bereik is. Het opwekken van aanvullende duurzame energie door WDO is van belang om een bijdrage te leveren aan de doelstelling.

Energierapport 2016

Het Energierapport 2016³ geeft aan dat Nederland voor de uitdaging staat om de uitstoot van broeikasgassen drastisch terug te brengen, waarbij in de 2e helft van de 21e eeuw, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs (2015) er mondiaal een balans moet zijn tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen (ofwel klimaatneutraliteit). Het kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gemaakt. Het Energierapport geeft daarom een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

1. sturen op CO₂-reductie;
2. verzilveren van de economische kansen die de energietransitie biedt;
3. integreren van energie in het ruimtelijk beleid.

Volgens het Energierapport 2016⁴ zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonne-energie speelt daarbij een belangrijke rol omdat het relatief eenvoudig te installeren is in tegenstelling tot bijvoorbeeld wind op zee. Daarnaast is de winning van zonne-energie middels PV-panelen een beproefde technologie.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft het integrale ruimtelijke beleidskader van het Rijk weer. In dit beleidsstuk worden ruimtelijke nationale opgaves, doelen en belangen voor de komende tientallen jaren geschetst. Een nationaal belang dat wordt besproken is het belang van ruimte voor het hoofdnetaanpak voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie. Het Rijk stelt op het gebied van energie dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening moet omhoog. Verder wordt beschreven dat het bieden van ruimte aan duurzame energie als zonne-energie en biomassa de primaire taak is van de provincies en gemeenten. Rijksbeleid op het gebied van duurzame energie beperkt zich enkel tot windenergie.

Ladder duurzame verstedelijking

In artikel 3.1.6, lid 2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven, dat indien een bestemmingsplan 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt, in de toelichting van het plan een verantwoording daarvan moet plaatsvinden volgens de systematiek van de ladder voor duurzame verstedelijking. Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit vloeit voort uit jurisprudentie. De uitspraak van de Afdeling

³ "Energierapport 2016 - Transitie naar duurzaam", Ministerie van Economische Zaken, januari 2016. Geraadpleegd van: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/01/18/energie-rapport-transitie-naar-duurzaam>

⁴ Ministerie van Economische Zaken, januari 2016

bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 februari 2015 (201400570/1/R6) geeft aan dat functies die niet onder begripsbepaling zijn genoemd en ook niet in de handreiking zijn genoemd, niet als verstedelijking worden aangemerkt.

Conclusie

Het voorgenomen zonnepark past binnen de doelstellingen van het Rijk om ruimte te bieden aan duurzame energieopwekking.

2.2 Provincie Overijssel

Omgevingsvisie en -verordening

In de provincie Overijssel geldt vanaf 26 februari 2019 de “Geconsolideerde Omgevingsvisie vanaf 2017”. Hierin zijn alle wijzigingen van de “Omgevingsvisie Overijssel 2017. Beken kleur” vastgelegd. Hierbij hoort tevens de “Geconsolideerde Verordening vanaf 2017” met de bijhorende regels.

De provincie zet zich samen met het Rijk, de waterschappen, gemeenten en veiligheidsrisico's in om Overijssel nu en in de toekomst te beschermen tegen overstromingen en wateroverlast. Dit is essentieel voor de veiligheid van de bewoners en voor de bescherming van economische waarden. Hiervoor is het onder andere nodig om watersystemen de ruimte te geven en te zorgen voor voldoende afvoercapaciteiten en opvangvermogen. De aanleg van een waterbergingsgebied is een voorbeeld van een dergelijke aanpassing.

Verder geeft de provincie Overijssel in de Omgevingsvisie aan in 2023 20% van de energie duurzaam op te willen wekken, de ambitie voor 2030 ligt op 30%. Het bereiken van deze ambitie moet voornamelijk plaatsvinden door het investeringsklimaat voor duurzame energie en besparing van energie aantrekkelijk te maken.

Ten aanzien van zonne-energie stelt de provincie dat installaties voor het opwekken van zonne-energie in principe worden toegestaan op alle bebouwde gronden. Daarbuiten is ontwikkeling mogelijk wanneer een meerwaarde kan worden aangetoond vanuit meervoudig ruimtegebruik, mitigerende maatregelen, gebiedsinpassing en maatschappelijke bijdrage.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)

De principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik hebben tot doel om onnodig ruimtebeslag op de Groene Omgeving tegen te gaan. Onder de Groene Omgeving worden gronden verstaan die niet vallen onder bestaand bebouwd gebied.

Toepassing van deze instrumenten zal ertoe leiden dat in principe geen nieuwvestigingen en grootschalige uitbreidingen in de groene ruimte zullen worden gerealiseerd, omdat daarvoor als regel binnen het stedelijk gebied en binnen bestaande erven in de Groene Omgeving ruimte gevonden kan worden. Voordat overgegaan wordt tot toepassing van de kwaliteitsimpuls moet dus altijd eerst getoetst worden of toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik een oplossing kan bieden voor het ruimtelijk vraagstuk.

Vanwege sociaal-economische en/of maatschappelijke redenen kan er aanleiding zijn om een uitzondering te maken op de algemene regel 'inbreiding voor uitbreiding' mits het verlies van ecologisch en landschappelijk kapitaal in voldoende mate wordt gecompenseerd. Dat er voldoende wordt gecompenseerd moet blijken uit een ruimtelijke onderbouwing. Voor deze ruimtelijke onderbouwing kan een gemeente een kader opstellen, waarin het beoogde evenwicht tussen ontwikkeling van bebouwing of intensivering van gebruik en de investering in ruimtelijke kwaliteit is vastgelegd. Bij de ruimtelijke onderbouwing van het betreffende initiatief kan dan worden volstaan met een verwijzing naar dit kader en een toelichting hoe daaraan in dit geval invulling is gegeven. Voor zonnevelden heeft de provincie de 'Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden' vastgesteld.

Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden

De provincie Overijssel biedt ruimte voor de aanleg van zonnevelden zoals beschreven in de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden (februari 2017). Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities van de provincie wordt het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel gebruikt. Hierin staan de stappen of, waar en hoe centraal. Of een initiatief mogelijk is, wordt bepaald door de vraag of er een opgave is. De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan waar wat ontwikkeld kan worden. De gebiedskenmerken spelen een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief ingepast kan worden.

De Overijsselse zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie. De voorkeur gaat uit naar zonnepanelen op daken, bedrijventerreinen en braakliggende gronden. Aanvullend wordt ruimte geboden in de Groene Omgeving, niet zijnde natuur. De aanleg van zonnevelden in de Groene Omgeving is alleen toegestaan als tijdelijk (mede)gebruik. De maximale termijn is op 25 jaar gesteld.

Voor alle ontwikkelingen in de Groene Omgeving geldt dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. Naast de basisinspanning kan het zijn dat er aanvullende kwaliteitsprestaties nodig zijn. Dit houdt in dat er een extra investering in de ruimtelijke kwaliteit moet worden gedaan. Voor zonnevelden wordt nadrukkelijk gevraagd of er sprake is van maatschappelijke meerwaarde. Deze meerwaarde ligt in het feit dat het zonnenveld bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelstellingen van waterschap Drents Overijsselse Delta.

Conclusie

De aanleg van een waterbergingsgebied past binnen het beleid van de provincie Overijssel teneinde het watersysteem voldoende ruimte en opvangvermogen te geven. Daarnaast heeft de provincie de ambitie om meer duurzame energie op te wekken. Het zonnepark past binnen de Groene Omgeving omdat er sprake is van meervoudig ruimtegebruik. De primaire functie van het plangebied wordt het bergen van water in natte tijden. In paragraaf 4.4 wordt nader ingegaan op de wijze waarop het zonnepark wordt ingepast.

2.3 Waterschap Drents Overijsselse Delta

Waterbeheerplan

Het waterschap werkt mee aan de uitvoering van de Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie waarin als doel is gesteld om in 2050 een robuuste en klimaatbestendige omgeving te realiseren. WDOD doet dit samen met Rijk, provincie en gemeenten, door waterveiligheid en

klimaatbestendigheid mee te nemen bij alle ruimtelijke planvorming, realisatie en beheer. De ambitie uit de Deltabeslissing is onder andere om in 2050 de bebouwde omgeving, inclusief vitale en kwetsbare objecten, zo goed mogelijk klimaatbestendig in te richten.

Over het inrichten van specifieke locaties ten behoeve van waterberging zegt het waterschap het volgende:

In extreme situaties wordt veel water geborgen op lage plaatsen waar dit beperkt overlast veroorzaakt. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in deze lage gebieden zoeken we naar compensatie van het verlies aan bergingscapaciteit. Zo voorkomen we een toename van problemen met wateroverlast.

Waterschap Drents Overijsselse Delta spant zich in om de energiedoelen te halen die zijn vastgelegd in afspraken die de waterschappen onderling en met het Rijk gemaakt hebben, zoals het Klimaatakkoord (2010-2020) en in de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA). Voor WDO Delta betekent dit:

- 30% verbetering van de energie-efficiëntie in 2020 ten opzichte van het verbruik in 2005;
- 40% dekking van de energiebehoefte door eigen duurzame opwekking in 2020.

De zonnepanelen die geplaatst worden in de waterberging Punthorst leveren een bijdrage aan het halen van deze doelen.

Conclusie

Waterschap Drents Overijsselse Delta werkt aan een robuuste en klimaatbestendige omgeving. Om dit te bewerkstelligen is de aanleg van een waterberging op deze locatie noodzakelijk. Daarnaast heeft het waterschap afspraken gemaakt op het gebied van duurzame energieopwekking. Het combineren van beide doelstellingen komt terug in onderhavig project.

2.4 Gemeente Staphorst

Omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar'

Op 9 januari 2018 heeft de gemeenteraad van Staphorst de Omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' vastgesteld. Ten aanzien van waterkwantiteit staat in de Omgevingsvisie het volgende: *Het watersysteem moet aangepast worden op de pieken in de neerslag met lange droge perioden en heftige regenbuien. Het streefbeeld voor het watersysteem is daarom een functioneel, duidelijk en duurzaam watersysteem, waarbij geen wateroverlast ontstaat en waar de mogelijkheden zijn benut om schoon hemelwater te infiltreren in de bodem. Het watersysteem moet geschikt zijn om water te bergen, vast te houden en af te voeren.*

Staphorst heeft de ambitie om ook de komende jaren tot de duurzaamste gemeenten van Nederland te behoren. Voor de lange termijn heeft de gemeente Staphorst de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Hiervoor geldt dat er energie moet worden bespaard en dat er meer energie moet worden opgewekt. De Omgevingsvisie gaat niet specifiek in op zonneparken.

Conclusie

Volgens de gemeente Staphorst moet het watersysteem worden aangepast om pieken in de neerslag op te vangen. De waterberging nabij Beentjesgraven doet hier dienst aan. Daarbij brengt het opwekken van duurzame energie Staphorst weer een stapje dichterbij de ambitie om tot de duurzaamste gemeenten van Nederland te behoren.

2.5 Conclusie

In dit hoofdstuk is het realiseren van een waterberging en het plaatsen van zonnepanelen getoetst aan het beleid van het Rijk, de provincie, het waterschap en de gemeente. Geconcludeerd kan worden dat het voornemen binnen deze ruimtelijke beleidskaders past. Zowel het Rijk, de provincie Overijssel, waterschap Drents Overijsselse Delta als de gemeente Staphorst stimuleren hernieuwbare energieopwekking en de voorgenomen locatie past binnen het overheidsbeleid. Verder wordt benadrukt dat het watersysteem robuust en klimaatbestendig dient te zijn. Door de aanleg van een waterberging kan water worden vastgehouden en losgelaten wanneer dit nodig is. De primaire functie van het plangebied is het bergen van water. Door tevens zonnepanelen te plaatsen in de waterberging, is er sprake van meervoudig ruimtegebruik. Het meervoudig gebruiken van gronden voor energieopwekking past binnen de beleidskaders van de overheid.

3 HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED

Plangebied

Het plangebied ligt ten noorden van de Beentjesgraven en ten zuiden van de Puntweg. De afstand van de Puntweg tot het plangebied betreft circa 300 meter, tot de Maatweg circa 200 meter en de afstand tot de (erven aan de) N377 circa 400 tot 500 meter. Het plangebied is voorzien op twee kadastrale percelen over een lengte van circa 250 meter en een breedte van circa 160 meter. De totale oppervlakte van het plangebied komt hierdoor uit op circa 4 hectare. In het zuiden van het perceel steekt een korte en ondiepe sloot in het plangebied. De grond ten westen, noorden en oosten van het plangebied wordt agrarisch gebruikt. Aan de west- en oostzijde loopt een watergang.

De grond van de beoogde waterberging ligt lager dan aanpalende percelen. Hierdoor is de grond veelal drassig en nat. De grond is over het algemeen erg lastig te bewerken voor agrarische doeleinden.

Nabijheid van bebouwing

De dichtstbijzijnde woning ligt ten (zuid-)westen van het plangebied op een afstand van circa 200 meter.

Aan de noordkant van het plangebied liggen woningen aan de Puntweg op een afstand van circa 290 meter tot 430 meter afstand. Gezien de relatief grote afstand en de bomen langs de Puntweg is het zicht op het plangebied beperkt.

Natuur en recreatie

Het plangebied bevindt zich niet in een Natura 2000- of Natuurnetwerk Nederland-gebied. Ook is het plangebied niet begrensd als een bijzonder te beschermen weidevogelleefgebied.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Olde Maten & Veerslootlanden' dat op ruim 10 kilometer ten westen van het plangebied ligt. Omdat de bescherming van Natura 2000-gebieden een externe werking heeft kunnen ook projecten buiten een Natura 2000-gebied negatieve effecten hebben op dit gebied. In paragraaf 5.2 wordt beschreven of dit het geval is voor het voorgenomen plan. Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Ten slotte loopt langs de Beentjesgraven een onverhard wandelpad dat deel uitmaakt van het wandelknooppuntennetwerk in de omgeving.

4 BESCHRIJVING VAN HET PLAN

4.1 Locatiekeuze

Waterschap Drents Overijsselse Delta streeft naar duurzame watersystemen voor onder andere de landbouw. Dit betekent dat water moet worden vastgehouden en afgevoerd op de momenten dat dit nodig is. Zo ontstaat meer ruimte in het watersysteem, waardoor wateroverlast of droogte vermindert.

De beoogde locatie voor de waterberging grenst aan de Beentjesgraven. In natte tijden kan het water worden vastgehouden in de waterberging. Gezien het feit dat de percelen in de huidige situatie al circa 30 centimeter lager liggen dan aanpalende percelen, is het een logische keuze om juist deze percelen te gebruiken voor het realiseren van een waterberging. Daarbij is de grond, door de lage ligging, momenteel voor agrarische doeleinden minder geschikt.

De keuze voor het gebruik van de gronden ten behoeve van een waterberging is in een eerder stadium al gemaakt.

Het plangebied ligt buiten beschermde natuurgebieden (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland).

4.2 Multifunctioneel ruimtegebruik

De waterberging is noodzakelijk voor het goed functioneren van het watersysteem. Daarnaast wil het waterschap energieneutraal worden door duurzame energie op te wekken. Een manier om dat te doen is door een waterbergingsgebied te combineren met het plaatsen van zonnepanelen. Door het combineren van de waterberging met het plaatsen van zonnepanelen wordt de waterberging optimaal benut, zelfs wanneer de waterstanden hoog zijn. Er worden dus ook geen 'goede' agrarische gronden 'opgeofferd' ten behoeve van het zonnepark immers is het plangebied door de inrichting als plas dras al niet meer te gebruiken voor landbouwdoeleinden.

De grond is door het afgraven niet langer geschikt voor agrarische doeleinden. Door het plaatsen van zonnepanelen kan de grond echter wel meervoudig worden gebruikt. De locatie is open, zodat er geen schaduwwerking optreedt door bijvoorbeeld bomen en bebouwing.

4.3 Beschrijving van het plan

Plangebied

In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven. Het plangebied is vanaf de Puntweg en Maatweg slechts beperkt zichtbaar. In Figuur 4.1 is het plangebied van dichtbij zichtbaar.

Figuur 4.1 Het plangebied, kijkend naar het westen

Bron: OVSL

Beschrijving van het project

Het plangebied bestaat uit het aanleggen van een waterberging en een zonnepark. Ten aanzien van de waterberging zijn de belangrijkste kenmerken als volgt:

- het plangebied heeft een oppervlakte van circa 4 hectare;
- het maaiveld binnen het plangebied wordt circa 40 centimeter verlaagd;
- het plangebied wordt omgeven door lage dijklichamen van gras van circa 30 centimeter boven het huidige maaiveld van de omgeving van het plangebied.

Nadat de waterberging gerealiseerd is worden er zonnepanelen geplaatst. De belangrijkste kenmerken van het zonnepark zijn hieronder weergegeven:

- de opstelling bestaat uit circa 8.600 panelen met een gezamenlijk opgesteld vermogen van circa 2 Megawattpiek (MWp)⁵. De rijopstellingen van zonnepanelen worden vrijwel zuidgericht opgesteld, parallel aan de Beentjesgraven, waardoor de panelen op het zuiden georiënteerd worden en een zo hoog mogelijke lichtinval op de panelen wordt behaald;
- door het afgraven van het plangebied, de lage dijklichamen langs het plangebied en de al hoger gelegen omliggende percelen wordt het zicht op de zonnepanelen en de randvoorzieningen deels weggenomen;
- de panelen worden geplaatst op een daarvoor geïnstalleerd frame, ook wel tafel genoemd (zie Figuur 4.2). Deze tafels hebben een hoogte van circa 2,30 meter boven het nieuwe maaiveld (inclusief paneel). Dit houdt in dat de zonnepanelen circa 1,80 meter boven het huidige maaiveld en circa 1,50 meter boven het omliggende maaiveld (aangezien dat iets hoger ligt dan het plangebied zelf) uitkomen;
- de panelen worden geplaatst met een vrij beperkte hellingshoek waardoor een vrij vlak beeld ontstaat;
- de tafels worden in de bodem verankerd middels palen (tot 2 meter diep);

⁵ Megawattpiek (MWp) is een meeteenheid voor de capaciteit van zonnepanelen om zonne-energie in elektriciteit om te zetten. Eén MWp is de productie van een elektrisch vermogen van 1 MW onder standaardomstandigheden

- er blijft een ruimte van circa 4 tot 5 meter tussen de rijen panelen open om schaduwwerking onderling te voorkomen en de waterberging te kunnen onderhouden;
- langs de randen van het plangebied blijft een rand van circa 6 meter vrij van zonnepalen;
- de panelen zijn van het type monokristallijn of polykristallijn. De panelen zijn zo ontworpen dat er zo veel mogelijk zonlicht opgenomen wordt om dit om te zetten naar elektriciteit, waardoor lichtschittering beperkt blijft;
- er wordt geen gesloten verharding toegepast in het plangebied;
- het plangebied kan met bloemrijke grasmengsels ten gunste van vogels en insecten worden ingezaaid;
- het zonnepark wordt beveiligd door middel van een hekwerk van circa 2 meter hoog, om diefstal en beschadiging te voorkomen en onbevoegde personen weg te houden bij delen van het park waar (hoog)spanning aanwezig is;
- om de elektriciteit te kunnen leveren aan het elektriciteitsnet wordt een transformatorstation gerealiseerd op het terrein. Op de inrichtingstekening (bijlage 1) is hiervoor een vlak opgenomen in de zuidoosthoek van het plangebied;
- de locatie ligt in de nabijheid van een mogelijk aansluitpunt op het elektriciteitsnet. De insteek is om het zonnepark aan te sluiten op het transformatorstation aan de Puntweg.

Ten slotte kan aan de zuidzijde van het plangebied informatie over het project worden verstrekt aan passerende wandelaars. Dit kan worden gedaan door het plaatsen van een informatiebord.

Voor de landschappelijke inpassing is een basisontwerp gemaakt. Dit basisontwerp is opgesteld op basis van het schetsontwerp dat in paragraaf 4.4 wordt toegelicht in het kader van de landschappelijke inpassing.

Figuur 4.2 Foto ter illustratie van installatieframe voor bevestiging zonnepanelen

4.4 Landschappelijke inpassing

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop het zonnepark in combinatie met de waterberging het landschap zal gaan veranderen. De landschappelijke inpassing is gemaakt door Oog voor Schoonheid landschapsarchitectuur (OVSL).

4.4.1 Beleid ten aanzien van zonne-energie op land

Voor de onderstaande toelichting op de landschappelijke inpassing van Zonnepark Waterberging Punthorst is onder meer gebruik gemaakt van de provinciale Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden (2017), het gemeentelijke Landschapsplan (2011) en de gemeentelijke Omgevingsvisie (2018). In grote lijnen is het beleid gericht op het behouden en waar mogelijk versterken van bestaande landschappelijke karakteristieken, onder meer door middel van beheer en herstel van landschapselementen. Het plangebied voor Zonnepark Waterberging Punthorst ligt in jong ontginningslandschap. Er worden in deze beleidsplannen geen specifieke maatregelen voor het plangebied en zijn directe omgeving voorgesteld.

4.4.2 Huidige landschappelijke situatie

Vierbergen

Het plangebied van Zonnepark Waterberging Punthorst ligt in het gebied Vierbergen, tussen de Kievitshaar en De Maten in. Pal aan de zuidzijde van het plangebied ligt de Beentjesgraven, een wetting die ter hoogte van het plangebied niet alleen de gemeentegrens vormt, maar die tevens de scheidslijn is tussen twee verschillende ontginningspatronen. Het gebied ten zuiden van de Beentjesgraven is al vanaf halverwege de 19^e eeuw op een rechtlijnige wijze ontgonnen, praktisch haaks op de Beentjesgraven en naar het zuiden doorlopend tot ver over de Dedemsvaart heen. Het gebied aan de noordzijde is iets later ontgonnen in een waaierpatroon, dat zich uitstrekte vanaf het lint Rouveen - Staphorst tot aan het beekdal van de Reest. Dit waaierpatroon is op veel plaatsen in de loop der tijd herverkaveld, waardoor de kenmerkende vorm gedeeltelijk verdween. In de directe omgeving van het plangebied is dit patroon en de herkenbaarheid daarvan nog redelijk intact gebleven, zij het dat ook daar kleine smalle percelen hier en daar zijn samengevoegd en juist de verkavelingsrichting van het plangebied gelijk is aan die ten zuiden van de Beentjesgraven.

De omgeving van het plangebied is al zo'n 150 jaar in landbouwkundig gebruik. Het landgebruik betrof lange tijd grasland, aan het eind van de 20^e eeuw deed hier en daar ook tuinbouw in de vorm van kwekerijen zijn intrede. Het gebied is zeer vlak, vrij nat en van oorsprong erg open. Er kwamen wel singel- en laanbeplantingen voor, maar die waren hier vrij schaars. Enkele van deze beplantingen zijn de afgelopen vijftig jaar verdwenen, waardoor de openheid nog iets groter is geworden ten opzichte van vroeger. Langs de Puntweg in het noorden en in Den Hulst in het zuiden is in de loop der tijd meer bebouwing ontstaan, met dichtere erfbeplantingen.

Het plangebied zelf ligt nog iets lager dan de direct aanpalende percelen. Het is erg nat en is in beeld als waterbergingsgebied. Daarvoor zal er een laag dijklichaam rond het perceel worden opgeworpen. De oost- en westgrens van het perceel liggen in lijn met de verkaveling aan de zuidzijde van de Beentjesgraven. De waaivorm is ten oosten van het plangebied nog goed intact. Op één enkele berk na is het plangebied vrij van opgaande beplantingen. Langs de oevers van de Beentjesgraven groeit hier en daar riet. De topografische kaarten hieronder tonen de ontwikkeling van het plangebied en zijn directe omgeving van de afgelopen 200 jaar.

Figuur 4.3 Reeks van topografische kaarten van het plangebied en zijn omgeving

1850, 1900, 1950, 2000 en 2018

bron: Topotijdreis

Figuur 4.4 Kijkend vanaf de Maatweg naar het westen over de Beentjesgraven, rechts het plangebied

Figuur 4.5 Zicht op het plangebied vanaf de Oosterhulst / N377, kijkend naar het noorden

Figuur 4.6 Kijkend naar het zuidoosten, op de wandelroute langs de Beentjesgraven en de Maatweg

Bron: OVSL

Het plangebied voor het zonnepark is circa 4 hectare groot en ligt circa 2,5 meter boven NAP. De verkavelingsrichting is vrijwel noord-zuid gericht, bijna haaks op de Beentjesgraven. De Maatweg die ten oosten van het plangebied loopt, is ten zuiden van de Beentjesgraven beplant met een gemengde laanbeplanting van eik, berk en els. Aan de noordzijde van de wetering is de weg onbeplant. Ten oosten van deze weg zijn nog enkele elzensingels aanwezig, ten westen is er vrijwel geen opgaande beplanting aanwezig. Langs de Beentjesgraven loopt een

onverhard wandelpad dat deel uitmaakt van het wandelknooppuntennetwerk in de omgeving, de Maatweg zelf maakt deel uit van het fietsknooppuntensysteem.

Figuur 4.7 Het plangebied (gelig gras) met links de berk, kijkend naar het westen

Figuur 4.8 Voorkomende verkavelingsrichtingen

Figuur 4.9 Ruimtelijke opbouw van het plangebied en zijn omgeving

Bron: OVSL

Figuur 4.10 Overzicht van de belangrijkste zichtlijnen op het plangebied

Bron: Google Maps en OVSL

Figuur 4.11 Zicht op het plangebied vanaf de Maatweg (boven) en de Puntweg (onder)

Bron: OVSL

4.4.3 Landschappelijke inpassing

Algemeen

Landschap heeft betrekking op de onderlinge samenhang tussen de elementen in een bepaald gebied en op de samenhang tussen een gebied en het gebruik daarvan. Landschap heeft ook te maken met de afleesbaarheid van die samenhang (het landschapsbeeld). Landschap bestaat bij de gratie van waarneming en beleving door mensen én bij de gratie van verandering door de tijd heen. Landschap is per definitie geen statisch begrip.

Landschappelijke inpassing

De aanleg van een zonnepark, zoals Zonnepark Waterberging Punthorst, kan worden aangegrepen om de landschappelijke kwaliteiten van het plangebied en zijn omgeving waar mogelijk te volgen dan wel te versterken. Op voorhand wordt niet gestreefd naar het volledig aan het zicht onttrekken van het zonnepark. Zonneparken zijn ontwikkelingen van deze tijd en mogen ook gezien worden mits ze zijn ingepast in hun landschappelijke context. Dat wil in deze situatie zeggen dat het zonnepark samenhang heeft met de eigenschappen van het plangebied en zijn omgeving. Hier gaat het dan onder meer om de grote openheid en de beleving van de ruimte en vlakheid en de (zeer) beperkt aanwezige rietkragen, singelbeplantingen en solitair.

In deze situatie kan verder worden gesteld dat het plangebied over het algemeen op vrij grote afstand ligt van plekken waarvandaan het te zien is. De afstand tot de Puntweg bedraagt circa 300 meter, tot de Maatweg circa 200 meter en de afstand tot de (erven aan de) N377 circa 400 tot 500 meter. De dichtstbijgelegen erven in het (zuid-)westen liggen op circa 200 meter afstand. Onderdelen van het zonnepark zijn naast de rijopstellingen van zonnepanelen, een beveiligde rand (met het oog op diefstal en veiligheid) en randvoorzieningen zoals transformatoren.

Aandachtspunten landschappelijke inpassing zonnepark in zijn omgeving

Ondanks dat het landschapsplan van de gemeente geen specifieke voorstellen doet voor de (directe) omgeving van het plangebied wordt in de inrichtingsschets voorgesteld om de meer

algemene doelstellingen in de inrichtingsschets door te vertalen en in beperkte mate in de omgeving voorkomende landschapselementen toe te passen om het zonnepark te kaderen en de (maat van de) ruimte te versterken. Het gaat dan om elzen(-singels), gras en riet.

4.5 Toelichting inrichtingsschets

Figuur 4.12 Inrichtingsschets

Bron: OVSL

Het plangebied wordt ten behoeve van de waterberging omgeven door lage dijklichamen van gras van circa 30 centimeter boven het huidige maaiveld van de omgeving van het plangebied. Deze hebben tot gevolg dat ze het zicht op de zonnepanelen en de randvoorzieningen deels wegnemen. Het maaiveld binnen het plangebied wordt circa 40 centimeter verlaagd. Het zonnepark wordt beveiligd door middel van een hekwerk, van circa 2,00 meter hoog, om diefstal en beschadiging te voorkomen en om onbevoegde personen weg te houden bij delen van het park waar (hoog-)spanning aanwezig is. Aan de noordzijde en aan de noordoostzijde wordt een haakvormige transparante singelbeplanting van elzen voorgesteld. Kijkend van grotere afstand valt hier het hek min of meer voor het oog weg tegen de achterliggende boombeplanting. Naar het zuiden toe gaat de singelbeplanting over in enkele solitaires. Beide vormen van beplanting komen ook elders in de omgeving voor. De beplantingen filteren het zicht op het zonnepark en 'breken' bovendien het zicht op de dijkjes, zonder het zonnepark in zijn geheel dicht te planten, hetgeen in deze omgeving niet zou passen. Daardoor blijft de openheid van het gebied zoveel mogelijk behouden. De transparante rij elzen leidt tot een (perspectivisch) grotere dieptewerking vanaf de Puntweg (de afstand tot het zonnepark lijkt groter dan hij in werkelijkheid is). Dat geldt ook voor de elzen aan de oostzijde van het plangebied, gezien vanaf de Maatweg.

De rijopstellingen van zonnepanelen worden vrijwel zuidgericht opgesteld, parallel aan de Beentjesgraven. De exacte maatvoeringen van de rijopstellingen dienen nog nader te worden bepaald. De hoogte is vooralsnog vastgesteld op circa 2,30 meter boven het nieuwe maaiveld, wat wil zeggen circa 1,80 meter boven het huidige maaiveld en circa 1,50 meter boven het

omliggende maaiveld (aangezien dat iets hoger ligt dan het plangebied zelf). Het zonnepark kan met bloemrijke grasmengsels ten gunste van vogels en insecten worden ingezaaid (het exacte mengsel is nog nader te bepalen, zie referentiefoto's hieronder). De onderkant van de panelen is op circa 1,00 meter boven maaiveld bepaald. Hierdoor is het mogelijk om begrazing door schapen toe te passen, na het bloeiseizoen van de bloemrijke grasmengsels.

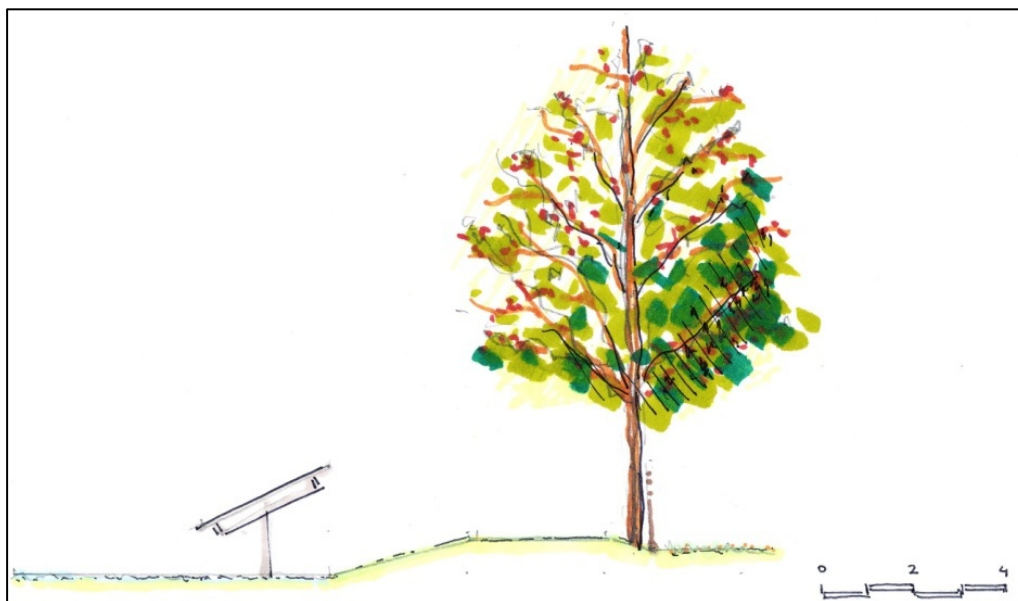
Figuur 4.13 Referentiefoto's van combinaties van zonnepanelen en veldbloemen

Wat betreft de randvoorzieningen is een transformator voorgesteld in de zuidoosthoek van het terrein, in de lijn van meest zuidelijke rijopstelling. Door de beperkte hoogte (circa 2.00 meter boven maaiveld) en de paar bomen in deze hoek van het zonnepark zal deze transformator vrijwel niet zichtbaar zijn door de dijklichamen rondom. Aan de zuidzijde van het plangebied kan tenslotte informatie over het zonnepark worden verstrekt aan passerende wandelaars (bijvoorbeeld met een informatiebord).

Hieronder staat een schetsmatige principe doorsnede, die langs de noordzijde van de locatie is genomen. Het definitieve inrichtingsplan kan worden opgesteld zodra de technische uitwerking van de zonne-opstellingen en de randvoorzieningen (transformatoren en de aansluiting op het netwerk) definitief bekend is.

Figuur 4.14 Principe doorsnede noordzijde plangebied

Bron: OVSL

5 ONDERZOEK

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke relevante milieu- en omgevingseffecten te verwachten zijn als gevolg van de realisatie van het zonnepark. Dit wordt per aspect beschreven, op basis van de wet- en regelgeving die van toepassing is op zonneparken.

5.1 Bedrijven en milieuzonering

Toetsingskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' (2009). Een richtafstand is de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Onderzoek

Een zonnepark is niet in de VNG-publicatie opgenomen. Van zonnepanelen is geen milieuhinder te verwachten. Dat geldt mogelijk wel voor de bijbehorende transformator, die overdag (enig) geluid produceert. Voor de bijbehorende transformator kan een vergelijking worden gemaakt met de in de VNG-publicatie vermelde categorie 'elektriciteitsdistributiebedrijven van < 10 MVA'. Het betreft hier een milieucategorie 2-inrichting met een grootste aan te houden richtafstand van 30 meter ten opzichte van een rustige woonwijk, vanwege het milieuaspect geluid.

De omgeving van het plangebied kenmerkt zich, als een rustig buitengebied, wat een vergelijkbaar omgevingstype is als een rustige woonwijk. De transformator is voorzien in de zuidoosthoek van het plangebied. De afstand tot de dichtstbijzijnde woning is vanaf de transformator circa 400 meter. Het zonnepark is vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering ruimschoots in te passen. Nader onderzoek ten aanzien van geluid of andere relevante aspecten is dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie

Vanuit het oogpunt van bedrijven en milieuzonering is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.2 Natuur

Toetsingskader

Wanneer er wordt gesproken over natuurbescherming, dient er onderscheid gemaakt te worden tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Vanaf 1 januari 2017 is deze bescherming geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb).

Onderzoek

Gebiedsbescherming

Op het gebied van gebiedsbescherming zijn het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natuurmonumenten (veelal overeenkomend met Natura 2000) en Natura 2000 de te beschermen gebieden.

Het plangebied ligt buiten de gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ruim 1 kilometer afstand ten noorden van het plangebied en betreft het deelgebied 'Reestdal'. De bescherming van NNN kent geen externe werking in de provincie Overijssel. Dit betekent dat activiteiten buiten het NNN geen negatieve impact kunnen hebben op de 'beschermingsdoelstellingen' (ook wel instandhoudingsdoelstellingen genoemd) van dergelijke natuurgebieden. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het wel noodzakelijk te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Door de afstand van ruim 1 kilometer tussen het plangebied en het NNN en door de tussenliggende infrastructuur, bebouwing landbouwgrond, is geen sprake van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. De uit te voeren werkzaamheden zijn daarom niet van invloed op de bescherming en doelen van het NNN.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Olde Maten & Veerslootlanden' dat op ruim 10 kilometer ten westen van het plangebied ligt. De bescherming van Natura 2000-gebieden kent een externe werking. Dit betekent dat ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied een negatieve impact kunnen hebben op de 'beschermingsdoelstellingen' (ook wel instandhoudingsdoelstellingen genoemd) van dergelijke natuurgebieden. De ontwikkeling van de waterberging en het zonnepark veroorzaken gedurende hun exploitatiefase geen emissies naar de lucht of water. Ten tijde van de aanleg zijn er een beperkt aantal transportbewegingen nodig die enige emissie veroorzaken. Vanwege de omvang van het project en de vereiste werkzaamheden zijn de transportbewegingen en aanlegtijd beperkt. Er is een natuurtoets uitgevoerd door Ecogroen (Bijlage 2). In het onderzoek is geconcludeerd dat gezien de ruime afstand tot deze gebieden en de werkzaamheden dermate lokaal zijn dat het is uitgesloten dat negatieve effecten van dit project plaatsvinden op Natura 2000-gebieden. Depositie van schadelijke stoffen is niet aan de orde in gevoelige habitattypen of -soorten in Natura 2000-gebieden ten gevolge van de werkzaamheden. Er is geen sprake van een vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

Er worden voor onderhavig initiatief geen bomen gekapt. Een vervolgonderzoek vanuit de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Soortenbescherming

Naast gebiedsbescherming is er een wettelijk kader voor het beschermen van individuele soorten (flora en fauna). De Wnb kent een aantal verbodsbepalingen die aanleiding kunnen zijn om een ontheffing aan te vragen. De relevante verbodsbepalingen zijn het doden of verwonden van soorten, het opzettelijk verontrusten van soorten of het verstoren, vernietigen, beschadigen van nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit kan in theorie voorkomen tijdens de bouwfase. Wanneer de aanleg van de waterberging of de bouw van het zonnepark leidt tot het overtreden van één van deze bepalingen zou een ontheffing van de Wnb moeten worden aangevraagd.

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen (zie bijlage 2). Op basis van de soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten ook niet verwacht.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In het plangebied zijn geen (potentiële) verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Van vleermuizen is bekend dat ze voor de oriëntatie gebruik maken van lijnvormige beplantingselementen. Voor het project worden geen voor vleermuizen onmisbare lijnvormige structuren verwijderd. Er is ook geen sprake van essentieel foerageergebied. In de omgeving zijn namelijk voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Vervolgstappen voor verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Das

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van das bekend. In het plangebied zelf zijn geen sporen van das aangetroffen (burchten, wissels, latrines of vraatsporen) die erop wijzen dat het perceel onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving (zie bijlage 2). Op basis van de terreinkenmerken, de omliggende omgeving en de veldwaarnemingen kan essentieel leefgebied van das in het plangebied worden uitgesloten. Vervolgstappen voor das zijn niet aan de orde.

Overige grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wnb geldt, worden op basis van terreinkenmerken, het terreingebruik, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Daarnaast maakt het plangebied geen onderdeel uit van onmisbaar foerageergebied van deze beschermde soorten. Vervolgstappen voor beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aan de orde.

Broedvogels

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nestlocaties van broedvogels aangetroffen en deze worden gezien de actuele verspreidingsgegevens en de terreinkenmerken ook niet verwacht.

In het plangebied en in de enkele boom naast het plangebied is matig geschikt biotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten als wilde eend, houtduif, Turkse tortel en ekster. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vast rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Om schadelijke effecten op broedvogels te voorkomen dienen werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. In het kader van de Wnb wordt geen standaardperiode gehanteerd maar voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Houtduif en Turkse tortel kunnen tot in december broedsels beginnen. Wanneer werkzaamheden binnen de periode van 1 maart tot begin december worden uitgevoerd, wordt geadviseerd om een broedvogelcontrole uit te laten voeren. Bij het aantreffen van nesten van broedvogels wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wnb kunnen worden uitgevoerd.

Amfibieën

In het plangebied wordt door aanwezige terreinkenmerken voortplanting van amfibieën niet verwacht. Wel is overwintering van algemene soorten amfibieën te verwachten. Bij de werkzaamheden kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden.

Voor deze soorten geldt in de provincie Overijssel een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wnb waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

Vissen

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van grote modderkruiper bekend. In het plangebied is echter geen geschikt voortplantings- en overwinteringsgebied voor grote modderkruiper aanwezig (bijlage 2). Overige beschermde vissoorten worden op basis van terreinkenmerken, biotoopeisen en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht in of nabij het plangebied. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Conclusie

In de natuurtoets (zie bijlage 2) is het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. In het plangebied is geen NNN- of Natura 2000-gebied aanwezig. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden zijn met de aanleg en de exploitatie van de waterberging en het zonnepark uitgesloten.

Om schadelijke effecten op broedvogels te voorkomen dienen werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Wanneer werkzaamheden binnen de periode van 1 maart tot begin december worden uitgevoerd, wordt geadviseerd om een broedvogelcontrole uit te laten voeren. In het kader van de soortenbescherming zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Vanuit het aspect natuur is er sprake van een goede ruimtelijke ordening ten aanzien van de waterberging en het zonnepark.

5.3 Cultuurhistorie en archeologie

Toetsingskader

Op 16 januari 1992 is in Valletta (Malta) het Europees Verdrag voor de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Verdrag van Malta voorziet in bescherming van het Europees archeologisch erfgoed onder meer door de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken. De Erfgoedwet, die per 1 juli 2016 de Monumentenwet 1988 heeft vervangen, vormt het kader voor de bescherming van het cultureel erfgoed.

Onder cultuurhistorie worden aanwezige archeologische waarden verstaan, maar ook overige cultuurhistorische waarden zoals historisch landschap, beschermende stads- en dorpsgezichten en monumenten.

Onderzoek

Archeologie

Ter plaatse van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 6'. Dit betreft een lage archeologische verwachtingswaarde. Ten behoeve van het aanleggen van de waterberging moet de grond worden afgegraven over een oppervlakte van meer dan 1,5 hectare en dieper dan 40 centimeter. Daarnaast roeren de fundatiepalen voor het zonnepark de bodem. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is een omgevingsvergunning

benodigd. Hiervoor moet op basis van archeologisch onderzoek worden aangetoond dat er geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Econsultancy heeft archeologisch onderzoek uitgevoerd voor het plangebied (bijlage 3). Dit is uitgevoerd door middel van het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en verwachte archeologische waarden. Er geldt voor het plangebied een lage verwachting. Door Econsultancy wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek te laten uitvoeren voor het plangebied.

Indien er tijdens de geplande werkzaamheden toch archeologische waarden worden aangetroffen, geldt er conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet een meldingsplicht bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Overige cultuurhistorie

Op de Cultuurhistorische waardenkaart⁶ van de provincie Overijssel is te zien dat het dichtstbijzijnde historisch monument op circa één kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt. Het betreft een boerderij van het Staphorster type. Andere monumenten bevinden zich op grotere afstand vanaf circa 2,5 kilometer vanaf het plangebied. De bescherming van Rijksmonumenten heeft geen externe werking waardoor er geen effect op de Rijksmonumenten is door de aanleg van het zonnepark.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft alle rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten in kaart gebracht⁷. Ten oosten van het plangebied ligt op meer dan 5 kilometer afstand het beschermde gezicht van Ommerschans-Balkbrug. Gezien de grote afstand van het plangebied tot het beschermde dorpsgezicht, en de beperkte verdragende uitstraling van een zonnepark op de omgeving, is er geen effect op het beschermde gezicht te verwachten.

Vanuit het aspect overige cultuurhistorie is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Conclusie

De waterberging en het zonnepark doen geen afbreuk aan archeologische en overige cultuurhistorische waarden in het plangebied en de omgeving ervan. Voor het aspect cultuurhistorie en archeologie is sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.4 Waterhuishouding

Toetsingskader

Water en ruimtelijke ordening hebben met elkaar te maken. Enerzijds is water één van de ordenende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik. Anderzijds kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding. Een goede afstemming tussen beide is derhalve noodzakelijk om problemen zoals wateroverlast, slechte waterkwaliteit, verdroging, etc. te voorkomen.

⁶ Cultuurhistorische waardenkaart, Provincie Overijssel. Geraadpleegd via: https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master_cwk_thema/v1%20

⁷ Kaart met stads- en dorpsgezichten, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2019. Geraadpleegd via: <https://cultureelerfgoed.nl/dossiers/stads-en-dorpsgezichten/kaartinformatie>

De verplichte watertoets is geregeld in de artikelen 3.1.1 en 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening. Vanaf het begin van de planvorming dient overleg gevoerd te worden tussen gemeente, waterbeheerders en andere betrokkenen. Doel van dit overleg is gezamenlijk de uitgangspunten en wensen vanuit duurzame watersystemen en veiligheid te vertalen naar concrete gebiedsspecifieke ruimtelijke uitgangspunten. Hierbij geldt dat afwenteling moet worden voorkomen en dat de drietrapsstrategie 'vasthouden, bergen en afvoeren' moet worden gehanteerd.

Onderzoek

Legger

Op basis van de legger van Waterschap Drents Overijsselse Delta loopt ten zuiden van het plangebied een primaire waterkering, namelijk Beentjesgraven. De functie van deze watergang moet ten allen tijde worden gegarandeerd. De beschermingszone aan weerszijde van het waterstaatswerk is nodig om het waterstaatswerk te beschermen. Vanaf het grondlichaam van de waterkering wordt een standaardwaarde van 100 meter vastgelegd. Aangezien de geplande waterberging in rechtstreekse verbinding dient te staan met de Beentjesgraven is het noodzakelijk dat er werkzaamheden plaatsvinden binnen 100 meter van de waterkering. Juist door de aanleg van de waterberging wordt er ruimte gemaakt voor water en wordt de functie van het watersysteem versterkt.

Ten oosten en westen van het plangebied lopen volgens de legger secundaire watergangen. De beschermingszone van deze waterkeringen strekt zich uit tot 20 meter van het hart van de waterkering. Het dijkje rond de waterberging is voorzien binnen 20 meter van de secundaire watergangen. Echter gezien de aanleg van de waterberging ten behoeve van het watersysteem is, worden de werkzaamheden in de beschermingszone van de waterkeringen acceptabel geacht.

Keur

In de Keur staan de regels die het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) hanteert bij de bescherming van waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken. De Keur van het waterschap heeft een eigen verordende bevoegdheid. Met de aanleg van de waterberging en het plaatsen van zonnepanelen wordt er gewerkt aan en nabij het watersysteem. Volgens de Keur is hier een watervergunning voor nodig. Echter aangezien de handelingen plaatsvinden in opdracht van het bestuur ten behoeve van de aan het waterschap opgedragen taken is er geen watervergunning vereist (art. 3.8).

Watertoets

Op 29 maart 2019 is een verzoek ingediend via www.dewatertoets.nl. Op 13 mei 2019 is er door het Waterschap een wateradvies afgegeven. Er wordt specifiek gevraagd naar het beheer en onderhoud van de waterberging en hoe er met de positionering van de zonnepanelen rekening is gehouden met beheer, onderhoud en ecologie. WDO Delta is zelf verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de waterberging. Voor het onderhoud moet er met een rupsvoertuigje door de rijen zonnepanelen heen worden gereden. In het ontwerp is hier rekening mee gehouden door tussen de rijen zonnepanelen een ruimte van circa 4 tot 5 meter vrij te laten. Tussen het dijkje en de eerste rij zonnepanelen wordt een strook van circa 6 meter vrij gelaten ten behoeve van onderhoud. De zonnepanelen worden bevestigd op palen die tot een diepte van maximaal 2 meter in de grond worden bevestigd. Tussen het verlaagde

maaiveld en de onderkant van de zonnepanelen blijft een ruimte van circa 1 meter vrij. Hierdoor komen de zonnepanelen niet onder water te staan als er water wordt vastgehouden in de berging. Tevens blijft er ruimte voor de groei van bloemrijke grasmengsels ten gunste van vogels en insecten.

Conclusie

De waterberging wordt gerealiseerd ten behoeve van het watersysteem. De zonnepanelen hebben geen invloed op de werking van de waterberging en het watersysteem. Er is in het ontwerp voldoende ruimte vrijgehouden van zonnepanelen om de waterberging te kunnen onderhouden. Vanuit het aspect water is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5 Overig

5.5.1 Geluid

Toetsingskader

Conform de het Activiteitenbesluit milieubeheer moet het zonnepark beschouwd worden als een type A-inrichting, waardoor er formeel geen noodzaak voor een akoestisch onderzoek bestaat.

Onderzoek

De zonnepanelen produceren geen relevant geluid. Dat geldt mogelijk wel voor de bijbehorende transformator, die overdag (enig) geluid produceert. In het kader van bedrijven en milieuzonering (zie paragraaf 5.1) is op voorhand te stellen dat het zonnepark geen geluidsbelasting veroorzaakt op de omliggende woningen. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Uit het oogpunt van geluid zijn er geen belemmeringen en is het plan uitvoerbaar.

Conclusie

Vanuit het aspect geluid is er voor het zonnepark sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5.2 Externe veiligheid

Toetsingskader

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is bedoeld om mensen in de buurt van een bedrijf met gevaarlijke stoffen, of een gevaarlijke inrichting, te beschermen. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit rond zo'n bedrijf moet het bevoegd gezag rekening houden met veiligheidsafstanden ter bescherming van individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

Onderzoek

Het zonnepark is geen kwetsbaar of bekend kwetsbaar object in de zin van het Bevi. Er zijn geen personen aanwezig. Een zonnepark is daarnaast ook geen risicobron of inrichting dat valt onder het Bevi. Er bevinden zich ook geen ondergrondse buisleidingen of hoogspanningsverbindingen in het plangebied waar rekening mee gehouden dient te worden. Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen en is het plan uitvoerbaar.

Conclusie

Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening vanuit het aspect externe veiligheid.

5.5.3 Bodemkwaliteit

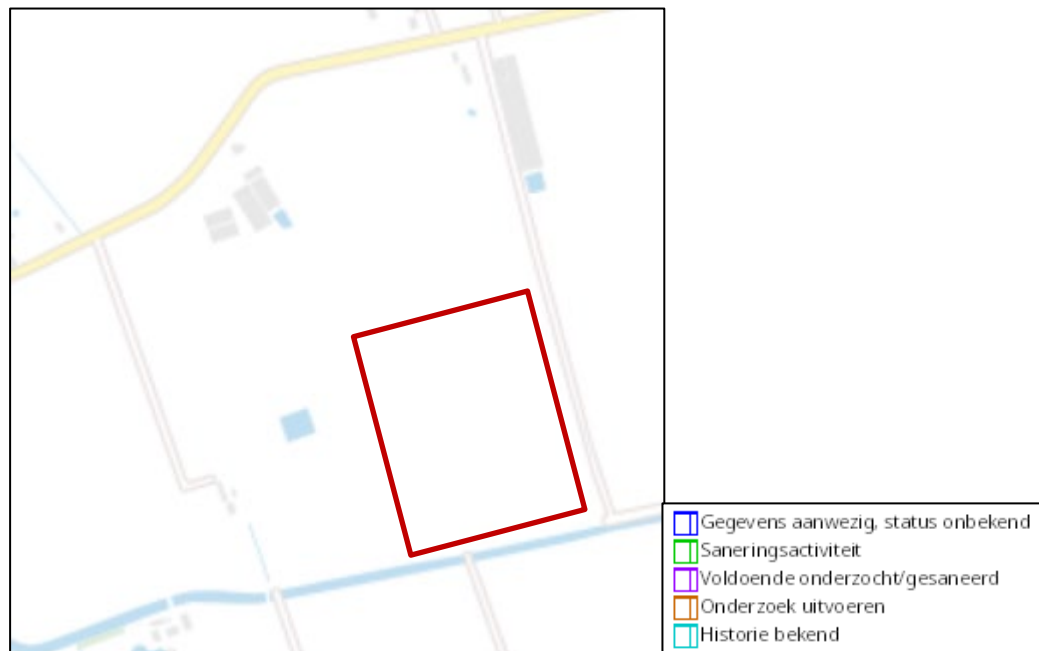
Toetsingskader

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient een bodemonderzoek verricht te worden met het oog op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Het bevoegd gezag moet onderzoek verrichten naar de bestaande toestand en deze toetsen aan de wenselijke bodemkwaliteit. Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen.

Onderzoek

Het Bodemloket geeft voor het plangebied geen bodeminformatie (zie Figuur 5.1).

Figuur 5.1 Kaart bodemloket

Bron: Bodemloket

De provincie Overijssel beschikt over een digitale bodematlas⁸. In de bodematlas staan kaarten van de bodem en ondergrond van Overijssel. Voor het plangebied is een omgevingsrapportage opgevraagd bij de provincie. In de rapportage worden bodemgegevens gebruikt uit het bodeminformatiesysteem van de provincie. In de omgevingsrapportage wordt geconcludeerd dat voor het plangebied geen informatie is aangetroffen.

De gemeente Staphorst heeft in 2010 een Bodemfunctieklassekaart vastgesteld. Op basis van deze bodemkwaliteitskaart kan ter plaatse van onverdachte gebieden, zonder extra milieu-hygiënisch bodemonderzoek, de kwaliteit van de bodem bepaald worden. In het plangebied is geen sprake van een verdachte locatie. Het plangebied valt onder de categorie 'overig'. Binnen deze categorie is de ondergrond geschikt voor landbouw en natuur. Deze ondergrond is tevens

⁸ Bodematlas, Provincie Overijssel, december 2013. Geraadpleegd via: <http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/bodematlas/v1>

geschikt voor de realisatie van een waterberging en een zonnepark. Het toekomstig gebruik als waterberging en zonnepark is geen gevoelige functie waardoor het plan op basis van het aspect bodemkwaliteit uitvoerbaar is.

Conclusie

Vanuit het aspect bodemkwaliteit is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5.4 Luchtkwaliteit

Toetsingskader

Op 15 november 2007 is een wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. De hoofdlijnen van deze regelgeving zijn te vinden in hoofdstuk 5, titel 5.2, van de Wet Milieubeheer.

Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien deze voldoet aan één van deze voorwaarden:

- er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project 'in niet betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat in werking treedt nadat de EU derogatie (toestemming) heeft verleend.

Van een verslechtering van de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' is sprake indien zich één van de volgende ontwikkelingen voordoet:

- woningbouw: minimaal 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg of 3.000 woningen bij 2 ontsluitende wegen;
- infrastructuur: minimaal 3% concentratiebijdrage (verkeerseffecten gecorrigeerd voor minder congestie);
- kantoorlocaties: minimaal 100.000 m² bruto vloeroppervlak bij 1 ontsluitende weg, 200.000 m² bruto vloeroppervlak bij 2 ontsluitende wegen.

Onderzoek

Onderhavig plan maakt een ontwikkeling mogelijk dat niet onder één van bovenstaande categorieën onder te brengen is en het is ook geen project dat beschreven staat in het NSL. Geconcludeerd kan worden dat de luchtkwaliteit niet 'in betekenende mate' zal verslechteren. Daarom hoeft niet nader op het aspect luchtkwaliteit te worden ingegaan.

Conclusie

Vanuit het aspect luchtkwaliteit is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5.5 Lichtreflectie

Toetsingskader

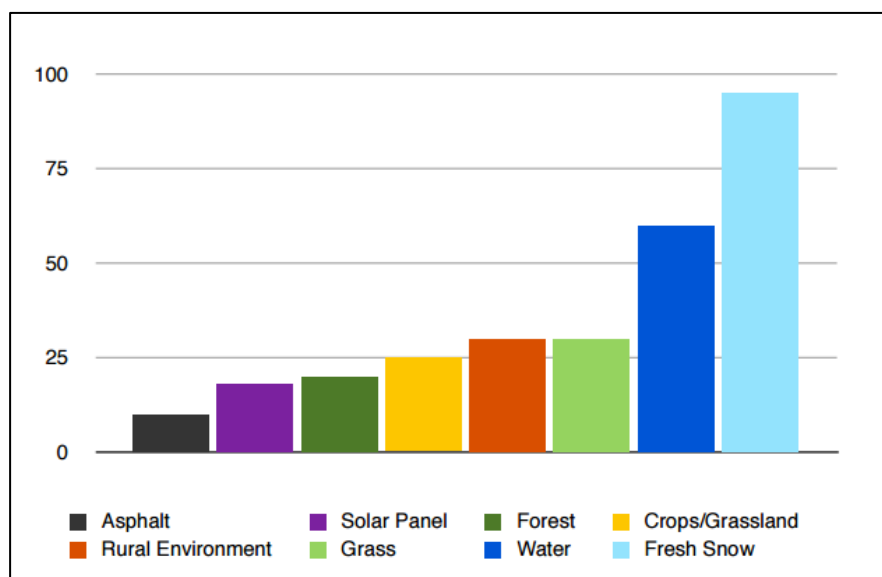
Een mogelijk ruimtelijk effect van zonnepanelen op wegverkeer is de reflectie van zonlicht. De meeste inkomende zonnestralen, die op zonnepanelen terecht komen worden geabsorbeerd en omgezet in elektriciteit. Echter, omdat de bovenste laag van de panelen van glas zijn gemaakt, zal een deel (<5%) van het zonlicht ook worden gereflecteerd. Deze schittering op omliggende objecten komt vooral voor bij zonsopgang en zonsondergang, wanneer de zon haaks op de panelen staat. Het licht dat op een zonnepaneel valt, wordt in één specifieke richting weerkaatst

omdat een zonnepaneel een glad oppervlak heeft. Dit reduceert de aantal invalshoeken waarbij overlast ervaren kan worden van het licht.

Onderzoek

Uit een wegbeeldanalyse met betrekking tot een soortgelijk zonnepark⁹ blijkt dat betreffende reflectie niet feller is dan het achtergrondlicht van de zon zelf. In hetzelfde onderzoek wordt tevens geconstateerd dat er aanzienlijk meer zonlicht gereflecteerd wordt door water dan door een zonnepaneel. In een soortgelijk onderzoek¹⁰ naar de visuele impact van een zonnepark in het Verenigd Koninkrijk wordt dezelfde conclusie getrokken. In Figuur 5.2 is met relatieve aantallen het verschil weergegeven van de reflectie van verschillende materialen.

Figuur 5.2 Vergelijking reflectie zonnepaneel t.o.v. andere materialen

Aangezien een zonnepaneel minder reflecteert dan oppervlaktewater, dat gelegen is nabij vele hoofdwegen in Nederland, kan aangenomen worden dat het plaatsen van een zonnepark nabij wegen geen noemenswaardig effect heeft op het wegverkeer.

Conclusie

Vanuit het aspect lichtreflectie is er sprake van een goede ruimtelijke ordening voor het zonnepark.

⁹ Zonnepark Ceresweg: Wegbeeldanalyse Oesterdam (N659), N.H. Tiekstra & . W. Swolfs (Rho adviseurs), oktober 2014

¹⁰ Visual Impact Assessment, Capital Solar Farm, december 2010

6 UITVOERBAARHEID

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal

Krachtens de Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin in afdeling 6.4 bepalingen zijn opgenomen betreffende de grondexploitatie, geldt de verplichting tot kostenverhaal in de gevallen die zijn aangewezen in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is kostenverhaal verplicht in geval van:

- de bouw van één of meer woningen en hoofdgebouwen;
- uitbreidingen van gebouwen met ten minste 1.000 m² of met één of meer woningen;
- de verbouwing van één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren bij ingebruikname voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte ten minste 1.500 m² bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m².

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet in de realisatie van een zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen. Aangezien hiermee geen sprake is van de bouw van een hoofdgebouw zoals bedoeld in artikel 6.2.1. sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal niet verplicht.

Planschade

Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade lijdt of zal lijden als gevolg van de wijziging, herziening of afwijking van het bestemmingsplan, tegemoet gekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet anderszins is verzekerd. Eventuele planschadekosten komen voor rekening van de initiatiefnemer.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Een paragraaf maatschappelijke uitvoerbaarheid heeft als doel aan te tonen dat er voor een ruimtelijk plan maatschappelijk draagvlak is. Om te voldoen aan de maatschappelijke uitvoerbaarheid wordt inzicht gegeven in op welke wijze draagvlak is gecreëerd, inspraak is verleend of anderszins de omgeving is geïnformeerd en betrokken bij de planvorming en welke partijen zijn betrokken.

Contact met omwonenden

De omwonenden van de waterberging en het zonnepark zijn door het waterschap persoonlijk ingelicht over de plannen.

Nieuwsbrieven en inloopbijeenkomsten

Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft meerdere nieuwsbrieven uitgebracht waarin aandacht is besteed aan het project 'Duurzaam watersysteem Spoortippe en Punthorst'. In

deze nieuwsbrieven zijn geïnteresseerden en belanghebbenden tevens uitgenodigd voor meerdere inloopbijeenkomsten. Bij de inloopbijeenkomst van 16 april 2019 waren er verschillende specialisten van het waterschap aanwezig om in gesprek te gaan over de plannen. Ook meerdere specialisten op het gebied van duurzame energie waren aanwezig om vragen te beantwoorden over het zonnepark. Hier werd het ontwerp van de waterberging en het zonnepark getoond. Ook waren er visualisaties te zien. Tevens werd een aanzet voor de landschappelijke inpassing gepresenteerd. Voor een ieder bestond ten slotte de mogelijkheid om op een formulier op- en aanmerkingen in te vullen. Voor zover mogelijk zijn deze opmerkingen meegenomen in de ontwikkeling van het project.

Ter visie legging

De aanvraag omgevingsvergunning, de bijlagen en deze bijbehorende ruimtelijke onderbouwing zijn allen onderdeel van de omgevingsvergunning. De gemeenteraad van de gemeente Staphorst neemt een besluit over het al dan niet afgeven van een verklaring van geen bedenkingen. De ontwerpvergunning wordt gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn wordt aan een ieder de gelegenheid geboden een zienswijze in te dienen. Het college van burgemeester en wethouders beslist vervolgens over het verlenen van de omgevingsvergunning.

7 CONCLUSIE

In deze ruimtelijke onderbouwing is de voorgenomen waterberging en zonnepark getoetst aan het ruimtelijk beleid van het Rijk, de provincie Overijssel en de gemeente Staphorst. Waterschap Drents Overijsselse Delta streeft naar een toekomstbestendig watersysteem waarbij water moet worden vastgehouden en afgevoerd op de momenten dat dit nodig is. Zo ontstaat meer ruimte in het watersysteem, waardoor wateroverlast of droogte vermindert.

De aanleg van een waterberging is noodzakelijk voor het goed functioneren van het watersysteem. Daarnaast wil het waterschap energieneutraal worden door duurzame energie op te wekken. Een manier om dat te doen is door waterbergingsgebieden te combineren met een zonnepark. Door het combineren van de waterberging met het plaatsen van zonnepanelen wordt de waterberging optimaal benut, zelfs wanneer de waterstanden hoog zijn. Er worden dus ook geen 'goede' agrarische gronden 'opgeofferd' ten behoeve van het zonnepark immers is het plangebied door de inrichting als plas dras al niet meer te gebruiken voor landbouwdoeleinden.

Bij de landschappelijke inpassing van het zonnepark wordt aangesloten bij de kwaliteiten van het landschap. Door het afgraven van de grond teneinde de waterberging mogelijk te maken, komen de zonnepalen circa 1,50 meter boven het omliggende maaiveld uit. Het bestaande wandelpad langs de Beentjesgraven blijft gehandhaafd.

Het voorgenomen zonnepark is getoetst aan relevante milieu- en omgevingsaspecten. Op basis van de wet- en regelgeving die van toepassing is op zonneparken kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Omwonenden zijn persoonlijk geïnformeerd over de plannen voor de waterberging en het zonnepark. Daarnaast heeft er een inloopbijeenkomst plaatsgevonden waar zowel adviseurs van het waterschap als op het gebied van duurzame energie aanwezig waren. Financieel en maatschappelijk gezien is het project uitvoerbaar.